

LEKCE 82: KNIHA DANIEL 1. ČÁST

Biblický text k lekci: Daniel 1-4

Cíle lekce:

- dítě vlastními slovy popíše první část příběhu Daniele (Daniel 1–4)
- dítě si uvědomuje přínos zdravé stravy pro život člověka
- dítě umí vlastními slovy vysvětlit dva sny krále Nebúkadnesara
- dítě jmenuje Danielovy přátele
- dítě si uvědomí, že Bůh i na věřící může dopustit těžké zkoušky, ale v nich je neopouští
- dítě vnímá to, že víra v Boha nezávisí na to, zda nám z toho něco dobrého plyne
- dítě si uvědomuje, že všechno, co má, co umí, v čem je dobré, je Boží dar
- dítě ví, že pokora znamená uznat někoho vyššího a je Bohem ceněna, na rozdíl od pýchy, kterou Bůh může potrestat

Klíčové verše:

Daniel 1,15 a 17: „Po uplynutí deseti dnů se ukázalo, že jejich vzhled je lepší; byli statnější než ostatní jinoši, kteří jedli královské lahůdky. A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danielovi dal nadto porozumět všem viděním a snům.“

Daniel 2,27-28a: „Daniel králi odpověděl: „Tajemství, na které se král ptá, nemohou králi sdělit ani mudrci ani zaklínači ani věštcí ani planetáři. Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství. On dal králi Nebúkadnesarovi poznat, co se stane v posledních dnech.“

Daniel 3,17-18: „Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.““

Daniel 3,28: „Nebúkadnesar zvolal: „Požehnán buď Bůh Šadrakův, Mešakův a Abed-negův, který poslal svého anděla a vysvobodil své služebníky, kteří na něj spoléhali. Přestoupili královo slovo a vydali svá těla, aby nemuseli vzdát poctu a klanět se nějakému jinému bohu než Bohu svému.“

Daniel 4,31 a 34: „Když uplynuly ty dny, pozdvihl jsem já, Nebúkadnesar, své oči k nebi a rozum se mi vrátil. Dobrořečil jsem Nejvyššímu a chválil jsem a velebil Věčně živého, neboť jeho vladařská moc je věčná, jeho království po všechna pokolení. Nyní tedy já, Nebúkadnesar, chválím, vyvyšuji a velebím Krále nebes. Všechno jeho dílo je pravda, jeho cesty právo. Ty, kteří si vedou pyšně, má moc ponížít.“

Biblická fakta:

kap. 1: Babylónský král Nebúkadnesar odvádí do zajetí schopné, mladé, pěkné a moudré chlapce/jinochy – byli mezi nimi i Daniel, Chananjáš, Míšael a Azarjáš – o všechny se staral vrchní nad dvořany jménem Ašpenaz
---

Velitel dvořanů jim změnil jména na Šadrak, Mešak, Abed-Nego a Daniele pojmenoval Beltšasar
---

Žili v královském paláci mezi ostatními jinochy a král jim určil, že mají být vykrmováni různými lahůdkami a vínem. Daniel s jeho 3 kamarády však toto odmítl a chtěli jíst jen zeleninu a pít vodu.
--

Po zkušební době 10 dnů vypadali z této stravy ne horší, ale naopak lepší, silnější. Bůh jim dopřál navíc moudrost vědění a Danielovi navíc schopnost rozumět viděním a snům.
---

kap. 2: Nebúkadnesar má sen, který chce po svých hvězdoporcích, zaklínačích a čarodějích vyložit, i když jim ho neřekl – jinak je dá popravit. Jelikož nebyl nikdo z nich schopen dát králi odpověď, začalo vyhlazování mudrců, řada měla přijít i na Daniela a jeho druhy.

Daniel se zeptal velitele tělesné stráže Árijoka, jaký je důvod vybíjení a prosí ho o nějaký čas, že pak králi výklad sdělí. Potom se spolu se svými přáteli usilovně modlí.
Bůh Danielovi sen i výklad zjeví: Král viděl velikou sochu – socha měla zlatou hlavu, hrud' a paže stříbrné, břicho a boky z mědi, stehna ze železa, nohy ze železa smíchaným s hlinou. Kámen udeřil do nohou sochy a celá se zničila.
Výklad snu: socha představuje různá království, která však budou postupně slabší než království Nebúkadnesara (zlatá hlava) - v budoucnu všechna ta království padnou. Král dal za výklad Danielovi mnoho darů, povýšil ho na nejvyššího správce všech mudrců, jeho přátelům král svěřil správu babylónské krajiny.
kap. 3: Král Nebúkadnesar udělal velkou zlatou sochu, před níž se měli všichni obyvatelé klanět v určený čas, jakmile by uslyšeli hlas různých nástrojů. Kdo by tak neučinil, bude vhozen do rozpálené ohnivé pece.
Danielovi tři přátelé se ale soše odmítli klanět, což se samozřejmě ke králi doneslo. To ho rozčílilo a dal je uvrhnout do rozpálené ohnivé pece. Byla rozpálená tak moc, že muži, jenž je tam nesli, shořeli. Ale 3 mládenci neshořeli, naopak se volně procházeli v plamenech a byl tam s nimi i někdo čtvrtý (podobný synu božímu).
Král je nechal vyvést z pece – neměli nic ohořelého, a dokonce ani nesmrděli kouřem. Král poznal, že je jejich Bůh vysvobodil a nařídil lidu, aby tohoto Boha uctívali. Navíc zařídil, aby se mládencům v jeho dvoře dobře dařilo.
kap. 4: Král Nebúkadnesar měl opět sen, který mu nikdo nebyl schopen vyložit, kromě Daniele. Byl to sen o statném stromu, který rostl a sílil, poskytoval domov ptákům i jiné zvěři, měl nádherné listí a mnoho plodů. Pak ale bylo vydáno nařízení ke skácení tohoto stromu, pařez měl být však ponechán v zemi.
Výklad snu: Silný strom je Nebúkadnesar, bude vyhnán pryč od lidí a bude bydlet mezi zvěří, jíst bude rostliny – až pozná, že je to Bůh, kdo dává člověku sílu a moc, až se před ním pokoří, bude mu navrácena sláva a důstojnost. Bude to trvat 7 let. Tak se i stalo. Nebúkadnesar za tu dobu poznal Boha Nejvyššího a vzdal mu čest.

Pro zvidavé:

- babylónský král Nebúkadnesar přitáhl do Jeruzaléma ve třetím roce panování krále Jojákíma
- socha, kterou král Nebúkadnesar nechal udělat, aby se jí všichni klaněli, měřila 60 loket (asi 30 m) a byla vysoká 6 loket (asi 3 m)
- mezi nástroji, při jejichž zvuku se měli lidé klanět soše byly: lesní roh, flétna, citera, harfa, loutna, dudy a jiné strunné nástroje
- než vhodili Daniela a jeho druhy do ohnivé pece, vytopili ji 7x více než obvykle
- sen o stromu se splnil za 12 měsíců

Myšlenky k 82. lekci (aplikace):

- Bůh neochránil své jinochy před zajetím, ale v zajetí byl s nimi a chránil je – Bůh své věrné vždy neochrání od těžkých situací, ale i v těchto situacích je s nimi
- jídlo Daniele a jeho přátel – zdravé jídlo našemu tělu prospívá, Pán Bůh dal původně člověku jen rostlinnou stravu (maso dovoleno po potopě) – to, jak jíme, ovlivňuje přímo to, jak vypadáme a jak se cítíme, odtud i přísloví ve zdravém těle, zdravý duch – zkusme si udělat jednou za čas revizi svého jídelníčku; jíst jenom zeleninu a pít vodu se také nazývá Danielův půst
- Bůh Danielovi zjevuje sen i výklad – jde o nadpřirozenou věc. Danielovi šlo o život a sám s tím nemohl nic udělat, Bůh ale ano. Bůh může udělat věci, které jsou nad naše možnosti, zvláště v případech, kdy nám jde o život – Daniel si nepřivlastňuje tuto zásluhu, ale pokorně přiznává, že to, co králi řekne, mu zjevil Bůh – být pokorný a vědom si své malosti a omezenosti před Bohem – v tom nám je Daniel vzorem; jsme vděční Bohu za to, co nám dává a můžeme v tom

být dobří, nebo to chceme prezentovat jako pouze naši zásluhu? Bůh nám dává dary, které my jen používáme, neměli bychom se jimi chlubit

- tři mládenci v ohnivé peci – příklad věrnosti až na smrt; oni počítali i s tím, že je Bůh nechá uhořet; věří Pánu Bohu, i když z toho nemají profit (zisk) – v minulosti se jim mohlo věřit dobře (i v tom zajetí), protože Bůh jim dal moudrost a sílu, zastávali vysoké postavení – nyní se však jejich víra zkouší sama o sobě – věřím Pánu Bohu jen tehdy, když se mi daří a Bůh mě zahrnuje svými dary, nebo mu věřím i tehdy, kdy to vypadá, že mě opustil, nebo mi jde i o život?
- sen krále Nebúkadnesara o stromu – pyšný král je ponížěn. Král Nebúkadnesar byl velmi pyšný na svou moc a bohatství, stavěl se možná i na úroveň Boha – Bůh mu však prostřednictvím těžké zkušenosti, kdy ztratil „své“ jistoty a bohatství ukázal, že to není závislé na něm, ale na Hospodinu samotném – nepřivlastňuji si to, čeho jsem dosáhl za své zásluhy? Být pokorný znamená uznat, že Bůh je nade vším a že je to on, kdo mi dává vše, co mám. Pokud Boha takto nechci vidět, může se stát, že mě obere o jistoty, na kterých stavím, dopustí těžkou zkoušku, při které si uvědomím, že to nejsem já, ale on, kdo působí vše, i to, jak se mi daří. Před pýchou bychom raději měli být vděční

Souvislost s Novým zákonem: PŘÍSTUP KE STRAVOVÁNÍ (1. Tes. 5,23; 1. Kor. 10,31 a Titovi 2,2)

Biblické texty: 1. Tesalonickým: 5,23: *Sám Bůh pokoje, nechť vás cele posvětlí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu!*

1. Korintským 10,31: „*Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží!*”

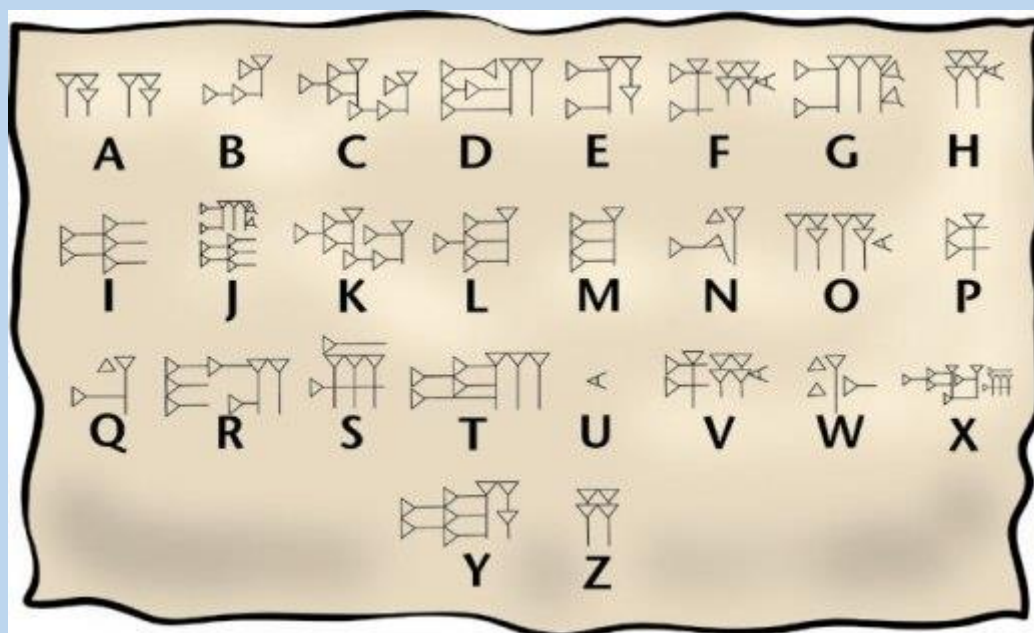
Titovi 2,2: *Starší muži ať jsou střídmi, vážní, rozumní, ať jsou zdraví ve víře, lásce a trpělivosti.*

Daniel a jeho druhové jedli zdravou stravu, podobnou té, kterou Bůh dal člověku v ráji. Bůh sám, jako náš Tvůrce, nejlépe ví, co je pro naše tělo dobré. Je to rostlinná strava a na pití čistá voda. Dnes však životní styl Evropanů je daleko od těchto zásad. Jí se potraviny nezdravé, umělé, jí se mnoho masa, mnoho jednoduchých cukrů apod. I když Daniel se svými přáteli jedli na první pohled „horší“ stravu, přesto měli více síly, vypadali statněji. V Novém zákoně jsme vybízeni k tomu, abychom všechno, tedy i jídlo a pití činili k slávě Boží. Může být Bůh oslaven, když jím nezdravě? Nepodepíše se to na mém těle? Další věc, v našich končinách běžná, je přejídání. Jíme zkrátka více, než potřebujeme (odtud tloustnutí a s tím spojené civilizační nemoci. Zkusme revidovat náš jídelníček – ne nadarmo se praví, ve zdravém těle zdravý duch.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Zelenina** – motiv zdravého jídelníčku Daniela a jeho druhů. Úkolem je vypsát za 3 minuty co nejvíce různých druhů zeleniny.
- 2. Klínové písmo** – motiv moudrosti a znalosti kaldejského písemnictví. Děti dostanou obrázek s klínovým písmem a jejich úkolem bude co nejrychleji, ale hlavně bez chyb sestavit jméno DANIEL. K tomu budou používat zápalky.
- 3. Sochy** – motiv Nebúkadnesarova snu. Úkolem dětí bude zahrát sochu představující povolání. Vždy jeden předvádí a ostatní hádají. Každý svou odpověď napíše na papír. Vítěz je ten, kdo získá nejvíce bodů. Pokud alespoň 1 dítě uhodne, o jakou sochu jde, získává bod i tvůrce sochy. Začínají děti dle věku od nejmladších.
- 4. Hořící zápalka** – motiv mláďenců v ohnivé peci. Úkolem dítěte je škrtnout zápalkou a nechat ji co nejdéle hořet. Čas se stopne, když dítě zápalku pustí z ruky, nebo mu zhasne.
- 5. Hod na kuželky** – motiv skácení stromu v dalším Nebúkadnesarově snu. Úkolem dítěte je míčkem shodit co nejvíce kuželek (použít je možno i jiné předměty), na které dítě hází, nebo koulí. Lze omezit počet pokusů a počítá se, kolik kuželek spadne, nebo je dán časový limit a počítá se, kolik kuželek za tu dobu dítě shodí.

Obrázek s klínovým písmem:

Zdroj obrázku: <http://monalisa.blogarchiv.cz/285506-klinove-pismo-php>